

ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਥੀ ਪੰਜਵੀਂ ਤੇ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਟਕ ਰਾਹੀਂ ਗਰੀਨ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਐਲ.ਕੇ.ਜੀ. ਅਤੇ ਯੂ.ਕੇ.ਜੀ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡਾਂਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੂਜੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਇਬਾਦਤ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੀਚ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੀਵਾ, ਥਾਲੀ ਸਜਾਉਣ, ਤੇਰਨ ਬਣਾਉਣ ਰੰਗੋਲੀ, ਗਰੀਟਿੰਗ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਰੰਗੋਲੀ, ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ, ਸੁਖਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੀਵਾ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇਰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਏਕਮਾਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਥਾਲੀ ਸਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅੱਵਲ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਰੁਬੀਨਾ ਧੀਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੇੜ ਦਿਵਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਗਰੀਨ ਦੀਵਾਲੀ*

ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ ਲਾਵਾਂਗੇ।
ਦੀਵਾਲੀ ਅਸੀਂ ਮਨਾਵਾਂਗੇ।
ਚਲਾਉਣਾ ਕੋਈ ਪਟਾਕਾ ਨੀਂ,
ਦੀਵਾਲੀ ਗਰੀਨ ਬਣਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ.....

ਗੁਰੂ ਘਰ ਮੱਥਾਂ ਟੇਕਾਂਗੇ।
ਖੁੱਲੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਵੇਖਾਂਗੇ।
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤਾਂਈ ਵਧਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ.....

ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੈ।
ਸੁੱਧ ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਹੈ।
ਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ.....

ਅਸੀਂ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਆ।
ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਰਲ ਪਕਾਈ ਆ।
ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਚਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ.....

ਕੁਦਰਤ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਊ।
ਨਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਊ।
ਗੀਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ.....

ਬਚਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ।
ਕਸਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ.....

ਨਵੀਆਂ ਪਿਰਤਾਂ ਪਾਓ ਜੀ।
ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬੂਟੇ ਲਾਓ ਜੀ।
'ਪੱਤੇ' ਹੋਕਾ ਲਾਵਾਂਗੇ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ ਲਾਵਾਂਗੇ।
ਦੀਵਾਲੀ ਅਸੀਂ ਮਨਾਵਾਂਗੇ।

ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਵਰਕ-ਐਟ-ਹੋਮ

ਤਿਉਹਾਰਾਂ
ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ
ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ

ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣਾ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਜੁਗਾੜ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈੱਡ ਕਲਰਕ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੀਵਾਲੀ ‘ਤੇ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਦੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਸਨ।

“ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਖੂਬ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ—ਚਕਰੀ, ਬੰਬ, ਪਟਾਕੇ ਚਲਾਵਾਂਗਾ, ਜੀਅ ਭਰ ਕੇ ਮਿਠਾਈ ਖਾਵਾਂਗਾ, OTT ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵੇਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੌਂਵਾਂਗਾ।” ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਏਅਰਟੈੱਲ ਸਟ੍ਰੀਮ ਦੇ 699 ਪਲਾਨ ਦਾ ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਵੀ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਰ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ’ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝਲ ਸਨ। ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਲਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਲੁਣ ਕੇ ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ—“ਜੀ, ਉੱਠੋ!” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਲੀਆਂ, ਘੜੀ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਓਏ, ਭਾਗਵਾਨੇ, ਕਿਉਂ ਜਗਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਅੱਜ ਦਫ਼ਤਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਰਿਲੈਕਸ ਕਰਨ ਦੇ।” “ਅਫ਼ਿਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਗਾ ਰਹੀ”, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਲਨ ਨੇ ਗਰਜਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। “ਅੱਜ ਘਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਆਫ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਅੱਜ ਏਥੇ ਝਾੜੂ ਚਲਾਓ!” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਕਿਹਾ, “ਓ ਯਾਰ, ਅੱਜ ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ ਹੈ...” ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਹਾਂ, ਇਸੇ ਲਈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਹੋਰ ਕਦੋਂ ਕਰਦੇ ਤੁਸੀਂ? ਹੁਣ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ, ਡਿਊਟੀ-ਐਟ-ਹੋਮ ਹੈ।” ਇੰਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਨੇ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਦੀ ਮੁੱਦਰਾ ਤੋਂ ਪਦਮਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁੱਦਰਾ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ, ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਸਵੇਰੇ 8:30 ਵਜੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਘਰ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਅਣਮੰਨੇ ਮਨ ਨਾਲ ਉੱਠਣਾ ਲਈ ਪਿਆ। ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ ਧੋਣਗੇ, ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਦੇਖੋ – ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਧੋਬੀਘਾਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ! ਝਾੜੂ, ਪੇਚਾ, ਪਰਦੇ, ਫੁਲਝੜੀ – ਸਭ ਕੁਝ ਇਕੱਠਾ! ਕੱਪੜੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇੱਕ ਝਾੜੂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਰਸ਼, ਕਮਰਿਆਂ ਅਤੇ ਟਾਇਲਟ ਦੀ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਬ੍ਰੇਕ ਅਤੇ ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਦੇਵੇਂ ਮਿਲੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੀਵੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਾਇਰਸਟਿੱਕ ਚੁੱਕਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਲਨ ਨੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਟੀਵੀ ਛੱਡੋ, ਪੇਚਾ ਮਾਰੋ!” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਸਫਾਈ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਹੁੱਥੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਨ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮੁਹਿੰਮ” ਲਈ ਬ੍ਰਾਂਡ ਅੰਬੈਸਡਰ ਬਣਾ ਦੇਣ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਲਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਂਟ ਅਤੇ ਬੁਰਸ਼ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਤੇ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪੇਂਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੁਰਸ਼ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲੇ, “ਓ ਹੋ, ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ... ਜ਼ਰਾ ਕੌਫੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆ ਬਈ ... ਅਤੇ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਪੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਉਂਗਲੀ ਫੇਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਲਨ ਨੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਓ ਜੀ, ਜਦੋਂ ਮਿਸਟਰ ਇੰਡੀਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਪੇਂਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਕੌਫੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ।” “ਮੈਂ... ਪੇਂਟ?” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੁੜਬੁੜਾਏ। ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੇਂਟਸ ਨਾਲ ਚਮਕਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। “ਹਰ ਘਰ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ” ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ-ਐਟ-ਹੋਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦਾ ਹਾਲ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬਾਬੂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਆਡਿਟ ਪਿੱਛੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਇੰਨਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੈਕਸ ਦੀ ਥਾਂ ਆਇਓਡੈਕਸ ਮਿਲਿਆ। ਥੱਕੇ-ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਉਹ ਬੁੜਬੁੜਾਏ, “ਸਾਡੇ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਅਲੱਗ ਪੀੜਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਬਸ ਇਹੋ ਫਰਕ ਹੈ ਕਿ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਬੈੱਸ ਚੀਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ। ਓਥੇ ਫਾਈਲ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਹੈ, ਏਥੇ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ।” ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਆਈ ਤਾਂ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਸੋਢੇ ‘ਤੇ ਹੀ ਲੇਟ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਲਨ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ, “ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਹੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋ! ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਫ਼ਤਰ ਸਮਝ ਕੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹੋ। ਜਾਓ, ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਦੀਵਾ ਜਗਾ ਕੇ ਆਓ।” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੇ ਉਦਾਸ ਦਿਲ ਅਤੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦੀਵਾ ਜਗਾਇਆ। ਬਾਹਰ ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ ਹਵਾ ਵਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਟਿਮਟਿਮਾਉਂਦੇ ਦੀਵੇ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਲੋਅ ਵੇਖ ਕੇ ਇਉਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦਾ ਦਿਲ ਵੀ ਦੀਵੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ, ‘ਦੀਵੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਹੈ... ਆਫ਼ਿਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੌਰਾਨ ਘਰ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ, ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਜਗਮਗਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ।’ ਦੀਵਾਲੀ ‘ਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਜਾਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਉੱਘਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠਾ ਆਪਰੇਟਰ ਗੁਪਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉੱਠ ਕੇ ਮੂੰਹ ਧੋਤਾ, ਅੱਖਾਂ ਮਲੀਆਂ, ਪਰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਬਕਾਵਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਓਏ, ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ, ਤੁਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਘਰੇ ਆਰਾਮ ਕਰੋ।” ਭੂਲਨ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸਲਾਹ ਪਸੰਦ ਆਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਛੱਠ ਤਿਉਹਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਕ-ਐਟ-ਹੋਮ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕੰਬਣ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਗਏ।

ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਦੀਵਾਲੀ

ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਮਜ਼
ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ' ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਨ ਤਿਉਹਰ ਨਾ ਹੋਵਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੀਰਸ-ਉਦਾਸ ਭਰੀ ਹੋ ਜਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਲ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਜਾਤ-ਮਜ਼ਹਬ, ਕੌਮ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ਰੀਝਾਂ-ਸਧਰਾਂ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ, ਮੌਸਮਾਂ, ਰੁੱਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚਲੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਚੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਵਾਲੀ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਕੱਤਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮੌਸਿਆ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਪੱਕ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਆਵਲ ਅਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਬਿਖੇਰਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਠੰਡੇ ਦੀ ਆਮਦ ਇਕ ਸੁਖਦ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਅਪਣਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੀਟ-ਪਤੰਗੇ ਅਤੇ ਤੰਤੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਬੀਲੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਸੰਗਲਾਚਰਣ ਆਨੰਦਮਈ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਮਰਿਆਦਾ ਪੱਖੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਣਾ ਕਰਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਵਸਾਉਣਾ, ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਜੁੜਣਾ, ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ ਵਧਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਡਰ ਗਿਆ। ਮੁਰਤਜਾ ਖ਼ਾਨ ਉਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਅੱਗੇ ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਸ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਥੇ 52 ਰਾਜੇ ਵੀ ਕੈਦ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੀ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਸਾਂਈ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਨੇ ਵੀ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜਦ ਇਹ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 52 ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੇੜ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗਲਮਈ ਅਭਿਨੰਦਨ ਵਿਚ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ। ਦੀਪ ਮਾਲਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਠਾਣ ਵੰਡੇ ਗਏ, ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਰੰਗ ਬਿਖੇਰਨ ਲੱਗੀ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਜਗ-ਮਗ ਜਗ ਮਗ ਆਮਦ ਕਰਕੇ ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਗਈ ਜੋ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬਣਿਟਾ ਹੈ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਚਲਦੀ ਰਵੇਗੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦਿਨ ਧਰੂ ਤਾਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕਦਾ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ‘ਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿਲਕੇ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੀਵੇ-ਮੇਮਬਤੀਆਂ, ਦੀਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਜਗਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ, ਸੇਨ-ਸੁਨਹਿਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕੀਤੀ ਦੀਪਮਾਲਾ ਇਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਦਿਲਕਸ਼, ਰੂਹਾਨੀ, ਅਲੌਕਿਕ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਭਰਿਆ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰੂਹਾਨੀ ਕੀਰਤਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜੰਨਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਕੂਨ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਮਾਹੌਲ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਓਤ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਾਂਗ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਲੰਕਾ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਤਾਂ ਇਸੇ ਮੌਸਿਆ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਤਿਲਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਨੂੰ ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ ਦਾ ਇੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਤਦ ਇੰਦਰ ਨੇ ਬੜੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪੂਰਵਕ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਵਰਗ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸ਼ਨ ਬਚ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸੁਮੰਦਰ ਮੰਥਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਸ਼ੀਰ ਸਾਗਰ ‘ਚੋਂ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਪਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦਿਨ ਹੀ ਰਾਜਾ ਵਿਕਰਮ ਦਿਤਿਆ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸਵਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਮੁਹਰਤ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਵਤ ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਏ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮਹਾਂਰਿਸ਼ੀ ਦਿਆ ਨੰਦ ਦਾ ਨਿਰਵਾਣ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਭਗਵਤੀ ਮਹਾਂ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪੂਜਣ, ਗਣੇਸ਼ ਪੂਜਨ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਭਗਵਾਨ, ਇੰਦਰਦੇਵ, ਸਰਸਵਤੀ ਆਦਿ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੰਦਿਰਾਂ ਵਿਚ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਦੀਪ ਮਾਲਾ ਅਤੇ ਪੂਜਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਬਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੀਪਕ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚਰ੍ਹੇ ਮੁਖੀ ਦੀਵੇ ਬਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਛੱਬੀ ਛੋਟੇ ਦੀਵੇ ਤੇਲ ਬੱਤੀ ਜਲਾ ਕੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਫਿਰ ਜਲ, ਰੌਲੀ, ਖੀਲ, ਪਤਾਸੇ, ਚੌਲ, ਫੁੱਲ, ਫੱਲ, ਗੁੜ, ਅਬੀਰ, ਗੁਲਾਲ, ਧੂਫ ਆਦਿ ਨਾਲ ਓਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੁਭ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਟਿੱਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਵਿਉਪਾਰ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਗਣੇਸ਼ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਰੱਖ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਜਾ ਮੰਦਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਜਾ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਿਦਰ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਉਤਪਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਨਵ ਪਰੀਵਰਤਨ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਖਮਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਦੀਪਮਾਲਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਦੇ ਬਲਦੇ ਲਟ-ਲਟ ਦੀਵੇ, ਸਾਜ-ਸੱਚਾ, ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੀ ਅਥਾਹ ਭੀੜ, ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜਾਪ, ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿੰਦੂ ਰਹੁ ਰੀਤੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਗਵਾਨ ਮੁਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਜ ਸਜਾ ਵਿਚ ਝਾਕੀਆਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਕਲਾ ਵਾਚਕਾਂ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਵਚਨ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸੱਜੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਸਾਰਾ ਮਾਹੌਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਦੀਵਾਲੀਮਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰ੍ਹਾਂ, ਪੈਗੰਬਰਾਂ, ਭਗਵਾਨਾਂ, ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਸਟੈਚੂ ਆਦਿ ਧੜਾ ਧੜ ਵਿਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਪਟਾਕਿਆਂ, ਫੁਲਚੜੀਆਂ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਗਏ ਵੀਰ-ਭੈਣ, ਜਵਾਈ-ਭਾਈ ਸਭ ਇਸ ਦਿਨ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਧੀਆਂ-ਨੂੰਹਾਂ ਸੱਜ ਧੱਜ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਧੀਆਂ-ਨੂੰਹਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਵਿਮੋਚਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਰਥਿਕ ਅਤੇ ਆਨੰਦਮਈ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ।

ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ

ਬਚਪਨ ‘ਚ ਦਿਵਾਲੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਬੜਾ ਚਾਅ, ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਦੇਸਤਾਂ ਦਾ ਸਾਥ,

ਹੱਥਾਂ ਚ ਚਮਕਦੀ ਹੋਈ ਫੁੱਲ ਝੜੀ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਚਮਕ ਤੇ ਮੁਸਕਾਨ ,

ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਰਲਦਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਦਿਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਯਾਦਗਾਰ।

ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਦਿਵਾਲੀ ਏ ਹਰ ਸਾਲ , ਪਰ ਮਿਠਾਈ ਹੁਣ ਤਸਵੀਰ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ,

ਮਿਲਣੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਫੇਨ ਕਾਲਾਂ ‘ਤੇ। ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤਿਉਹਾਰ,

ਰਹਿ ਗਏ ਬਸ ਹੁਣ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਤੇ ਖਿਆਲਾ ‘ਚ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਬਸ ਇਹੋ ਸੁਝਾਓ,

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨਾ ਵਿਅਸਤ ਨਾ ਬਣਾਓ, ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਨਾ ਗਵਾਓ,

ਇਹੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਅਨਮੋਲ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਓ।

ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਮਜ਼
ਬਾਲੂ